

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.153

31.10.2024.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 152. sednice Komisije za žalbe, održane 31.10.2024. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Nadežda Budimović, Jelena Petković, Filip Švarn, Ana Martinoli, Rodoljub Šabić, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Zlatko Čobović, Tamara Skrozza i Milena Vasić

Odsutni članovi Komisije: Sanja Pavlović

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Vladimira Šiškina na tekst objavljen na portalu "Rešetka.rs"
2. Razmatranje žalbe Jelene Petković na tekst objavljen na portalu "Blic.rs"
3. Razmatranje žalbe Medina Halilovića na tekst objavljen na portalu Sandžačke novinske agencije SANA

1. Vladimir Šiškin, funkcioner stranke Srbija Centar iz Leskovca, podneo je žalbu zbog, kako je naveo, objavljenih neistina u vezi sa incidentom od pre godinu dana, koji je već rešen na sudu. Istakao je da su objavljivanjem spornog teksta prekršene brojne tačke Kodeksa iz poglavlja: Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara, Novinarska pažnja, Poštovanje privatnosti, Korišćenje časnih sredstava i Poštovanje autorstva. U toku rasprave, Jelka Jovanović je ukazala da očigledno postoji neki sukob između žalioca i urednika medija, te da joj je teško da oceni ko je u pravu u ovom slučaju, a Nadežda Budimović je rekla da ima nekoliko dilema u vezi sa objavljenim tekstom, najpre zašto je Šiškin već na početku teksta okvalifikovan kao „političar u pokušaju“, zatim, ako snimak pokazuje da je on započeo tuču, zašto su mu navodno akteri platili da promeni iskaz, kakav je to anonimni izvor ako se zna da je reč o jednom od dvojice oslobođenih u sudskom postupku. Takođe, nejasno je i zašto redakcija nije prijavila pretnje policiji....Zbog svega toga, misli da su prekršene tačke 2 i 4 poglavlja I, jer u tekstu nema razlike između činjenica i nagađanja, a redakcija je, s obzirom na ozbiljnost teme, morala da ima još neki izvor i da se potrudi da dođe do Šiškinove izjave. Dodala je i da je reč o nečemu što se dogodilo pre godinu dana i da nije bilo razloga za žurbu i objavljivanje informacija, bez izjave žalioca. Po njenom mišljenju, prekršene su i tačka 1 poglavlja V, jer tekst nije napisan sa profesionalnom pažnjom, kao i tačka 6 poglavlja IV, koja se odnosi na poštovanje etike i kulture javne reči, pošto se Šiškin naziva „političarem u pokušaju“. Tamara Skrozza je istakla da je prekršena i tačka 5 poglavlja I, odnosno da su iznete optužbe bez dokaza, jer nijedna tvrdnja nije ničim dokumentovana. Rekla je da je

„Rešetka“, ako zaista postoji priznanica da je Šiškin primio novac, kako tvrde u tekstu, trebalo da je objavi i onda bi to bio validan dokaz, ne bi im bio ni potreban izvor čiji identitet štite. Ovako, zašto bi bilo ko verovao portalu, a ne žaliocu. Nadežda Budumović je dodala da je problem upravo to što se ne nude nikakvi dokazi, a portal se ni na koji način ne ograđuje od tvrdnji svog izvora. Zlatko Čobović je podsetio da žalitelj nije iskoristio pravo na demanti, dok je Milena Vasić navela da je tekst pristrasan i jednostran i da ne zna ni da li bi ona slala demanti u takvoj situaciji. Rekla je i da je poseban problem što se spekulise u vezi sa krivičnim delima. Olivera Milošević je ocenila da je prekršena tačka 2 poglavlja V, jer redakcija slepo veruje izvoru, kao i da ne misli da je prekršena tačka koja se odnosi na etiku i kulturu javne reči, pošto nije u pitanju neka teška kvalifikacija. Filip Švarm je takođe smatrao da nije reč o teškoj kvalifikaciji, te da neko ko se bavi politikom i javna je ličnost mora da otpri ocenu da ništa nije uradio u tom poslu. Rekao je da su anonimni izvori dozvoljeni, ali da ne može da se koristi ovako – ako bude trebalo, potvrdiće na sudu. Ako tvrde da postoji priznanica, trebalo je da je objave ili bar da je dostave Komisiji na uvid. Rodoljub Šabić je rekao da je priča kompleksna i komplikovana, ali da ipak ne bi smelo tek tako da prođe bez utvrđivanja da postoji prekršaj Kodeksa. Portal navodi da je Šiškin primio 5000 evra, a navodno postoji priznanica na 2500, a čak ni to nije dostavljeno. Takođe, redakcija ima pravo da ne oda izvor, ali nema razloga da govori o tome da će on to navodno reći na sudu. Po završetku rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 2, 4 i 5 poglavlja I, kao i tačke 1 i 2 poglavlja V. Kad je reč o prekršaju tačke 6 poglavlja IV, članovi Komisije ostali su podeljeni, pa je pet članova glasalo za, a pet protiv.

2. Članica Komisije za žalbe Jelena Petković podnela je žalbu zbog teksta u okviru kojeg je objavljen uznemirujući snimak spasavanja žene nakon saobraćajne nesreće u kojoj je stradala njena porodica, smatrajući da za objavljivanje ovakvog snimka nije postojao javni interes i da je redakcija iskoristila tragediju za dobijanje klikova. Jelena Petković nije učestvovala u raspravi i odlučivanju o žalbi. Milena Vasić joj je zahvalila što je podnela žalbu, jer je reč o primeru koji krši sva pravila etike i sve protiv čega se Savet bori zalažući se za etiku u medijima. Upitala je šta još treba uraditi da se spreči ovakvo izveštavanje, tim pre što je reč o ljudima koji nisu nikakve javne ličnosti i nema nikakvog razloga da javnost zna detalje te nesreće nad kojom su se mediji izživljavali danima. Rodoljub Šabić je dodao da je reč o flagrantnom kršenju svih profesionalnih normi, te da ne zna ni šta bi redakcija mogla da odgovori na ovu žalbu. Tamara Skrozza se saglasila sa svim što je u žalbi navedeno, ali i dodala prekršaj tačke 4 poglavlja IV, koja se odnosi na zabranu objavljivanja uznemirujućih i drugih sadržaja koji mogu imati štetan uticaj na decu. Istakla je da je reč o školskom primeru kršenja Kodeksa i da toga u našim medijima ima sve više, jer se takvi snimci preuzimaju sa društvenih mreža. Jelka Jovanović je naglasila da izveštavanje o uzrocima saobraćajne nesreće jeste u javnom interesu, ali to nikako ne sme da se radi na ovakav način, jer to nije samo uznemirujuće, nego nešto mnogo gore od toga. Olivera Milošević je rekla da ovo nije ni izveštavanje, već se sve svodi na puko prepričavanje snimka za one koji ne bi smeli da ga pogledaju. Dodala je i da je tehnologija izvukla iz ljudi neke najgore stvari, te da je potpuno neshvatljivo da neko ko svedoči tragediji u kojoj je nestala cela porodica ima potrebu da to snima, a potom mediji koji tvrde da su „došli u posed snimka“, a zapravo je reč o „jurnjavi“ po društvenim mrežama da se vidi da li je neko nešto snimio i da to bude što eksplicitnije i jezivije. Rekla je i da je u žalbi dobro navedeno da je motiv medija profit, da je reč o rastućem trendu i da se boji da će to biti sve gore. Komisija je, nakon toga, jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 4 i 5 poglavlja IV, tačka 1 poglavlja V i tačke 1 i 3 poglavlja VII.

3. Medin Halilović podneo je žalbu zbog teksta, odnosno saopštenja urednika SANE Salahudina Fetića u kojem su, kako tvrdi, iznete netačne i uvredljive kvalifikacije na njegov račun, kao i da zbog toga što nije objavljen odgovor koji je poslao na taj tekst. Podnosilac žalbe je zatražio da članica Komisije Milena Vasić bude izuzeta iz odlučivanja o njegovoj žalbi zbog mogućeg sukoba interesa, budući da je pravni zastupnik u jednom parničnom postupku koji se vodi protiv njega. Halilović je, pre sednice, obavešten da, prema pravilima rada Saveta za štampu, nema pravo da postavlja takve zahteve, te da Milena Vasić može sama da se izuzme ukoliko smatra da treba, ali da nema nikakvu obavezu da to učini. Ona je na sednici rekla da je reč o slučaju koji nema nikakve veze sa predmetom žalbe, te da sukob interesa podrazumeva da ona ima neki lični odnos sa žaliocem, sa kojim nije ni u kakvom sukobu i da zato ne vidi razlog da se izuzme iz odlučivanja. Kad je reč o žalbi, način na koji je saopštenje preneto je „pamfletski“, objavljeno je bez ikakvog objašnjenja da čitaocima uopšte ne može biti jasno o čemu je reč, pa je time prekršena tačka 3 poglavlja V. Što se tiče objavljivanja odgovora, kako je rekla, misli da tekst koji dostavljen po svojoj formi nije odgovor, jer se u tekstu iznose vrednosni sudovi u odnosu na podnosioca žalbe, a podnosilac žalbe odgovara izvodom iz optužnog akta u odnosu na osobu koja je pisala tekst, dakle on ne negira navode koji se odnose na njega, već se bavi drugom osobom u svom odgovoru. Dodala je da ima propusta i sa jedne i sa druge strane. Jelka Jovanović je rekla da je u ovom slučaju više reč o reagovanju, nego o demantiju, da je redakcija i to mogla da objavi, ali da nije morala. Nakon rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 3 poglavlja V, dok za odluku da je, neobjavljivanjem odgovora, prekršena tačka 6 poglavlja IV nije bilo odluke. Za odluku da je Kodeks prekršen glasalo je četvoro članova Komisije, pet je bilo protiv. Uzdržana je bila Tamara Skrozza, koja je rekla da ne može da se izjasni jer ne razume šta se dogodilo, ako je odgovor poslat kako nije stigao i da ne zna kome da veruje.

Sednica je završena u 18.55 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Zlatko Čobović